

Valtiovarainministeriö

VN/26031/2020-VM-5

**Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi
väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston
varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta: sisäministeriön
lausunto**

Valtiovarainministeriö pyytänyt sisäministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta.

Tällä hetkellä voimassa olevaa sääntelyä ei voi soveltaa ennalta ehkäisevästi tilanteissa, jossa henkilötunnus on oikeudettomasti toisen hallussa ja on perusteltua syytä epäillä sen väärinkäyttöä. Esityksessä ehdotetaankin lainmuutoksia, jotka mahdollistaisivat henkilötunnuksen muuttamisen nykyistä laajemmin, niissä tilanteissa, joissa henkilötunnus on rikoksen seurauksena kolmannen osapuolen tiedossa ja olosuhteiden perusteella olisi ilmeistä, että henkilötunnusta tullaan käyttämään rikollisiin tarkoituksiin. Lisäksi henkilötunnuksen muuttamisella ehkäistäisiin väärinkäytöstä aiheutuvia merkittäviä haitallisia seurauksia.

Sisäministeriö toteaa, että yksilön suojaamisen kannalta mahdollistamalla henkilötunnuksen muuttaminen entistä laajemmin olisi hyötyä yksityisyyden suojan parantamisen ja mahdollisten henkilötunnuksen avulla tehtävien myöhempien rikosten ehkäisemisen kannalta. Yksilölle ja viranomaistoiminnalle aiheutuvien haittojen ja lisääntyvän työmäärän voidaan katsoa olevan vähäisiä suhteessa saavutettavaan hyötyyn.

Huomioitavaa on, että pelkkä henkilötunnus yksinään harvoin mahdollistaa rikoksen tekemisen. Yhdistettynä kuitenkin esimerkiksi nimeen ja osoitteeseen sen kanssa on mahdollista suorittaa joissain tilanteissa merkittäviäkin väärinkäytöksiä tai rikoksia, esimerkiksi petoksia. Tärkeää olisikin ehdotetun lainmuutoksen lisäksi se, että edistettäisiin henkilötunnuksen käyttämistä vain yksilöivästi ja tietojärjestelmiin liittyvänä tunnisteena eikä yksilön tunnistamisessa, mikä osaltaan lisäisi hallittavuutta digitaalisessa toimintaympäristössä. Sisäministeriö näkee lisäksi tärkeänä, että vahva tunnistaminen yleistyy entisestään kaikessa toiminnossa ja palveluissa, joissa henkilötietoja käsitellään.

Lausuttavana olevaan esitykseen sisältyi myös joitakin vielä selvityksen alla olevia kysymyksiä esimerkiksi vaikutuksista viranomaisten ja yksityisten toimijoiden henkilötunnuksen käsittelyyn ja tietoaaineistojen muodostamiseen. Tämän vuoksi on

Lausunto

SM21637

00.02.04

13.01.2021

SMDno-2020-2832

sisäministeriön vaikea vielä ottaa kantaa tietojen päivittämistä, oikea-aikaisuutta ja tietojen oikeellisuutta koskevien vastuiden jakautumiseen.

Kokonaisuudessaan sisäministeriö pitää ehdotusta kannatettavana ja esitystä onkin tarkoituksenmukaisena edistää jo ennen kuin valtiovarainministeriön siihen vahvasti yhteydessä olevat hankkeet digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi ja henkilötunnuksen uudistamiseksi on saatu päätökseen.

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Erityisasiantuntija

Mikko Levämäki

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Sisäministeriö 13.01.2021 klo 15:13. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Valtiovarainministeriö